

MRSA

INFORMATIE VOOR PATIËNTEN

Inleiding

U kunt in deze folder informatie vinden over de Methicilline Resistente Staphylococcus aureus (MRSA) en de maatregelen die het Franciscus Gasthuis & Vlietland treft om verspreiding van deze bacterie onder patiënten, bezoekers en ziekenhuismedewerkers te voorkomen.

MRSA

MRSA is ook wel bekend als 'de ziekenhuisbacterie'. MRSA is de afkorting van Methicilline Resistente Staphylococcus aureus. Staphylococcus aureus is een bacterie die vele mensen bij zich dragen op de huid of in de neus. Normaal gesproken veroorzaakt deze bacterie geen infecties. Soms, bij een verminderde weerstand, kan er wel een infectie ontstaan, zoals een steenpuist of abces. Deze infectie kan vanzelf, of na behandeling met antibiotica (medicijnen), genezen. MRSA is een Staphylococcus aureus die ongevoelig is voor de meest gebruikte antibiotica, in het bijzonder methicilline. Daardoor zijn er minder medicijnen om de MRSA te behandelen.

Dragerschap

Gezonde mensen die MRSA bij zich dragen, merken daar niets van. Zij hebben geen klachten, maar hebben wel de MRSA bacterie bij zich. Dit wordt dragerschap genoemd. MRSA-dragerschap kan enkele maanden duren, maar de bacterie kan ook sneller verdwijnen.

Mensen met een verminderde weerstand kunnen van MRSA infecties krijgen. Deze infecties kunnen wel behandeld worden, maar er zijn dus minder medicijnen die werken.

Oorzaken

Het is mogelijk dat u MRSA bij u draagt door een verblijf in een buitenlands ziekenhuis. In het buitenland wordt minder zuinig omgegaan met antibiotica, waardoor er meer resistente bacteriën voorkomen. Daarnaast zien we binnen Nederland dat mensen die door hun werk veel contact hebben met levende varkens, vleeskalveren of vleeskuikens MRSA via deze dieren kunnen oplopen. Het kan ook zijn dat u binnen een ziekenhuis of andere zorginstelling contact heeft gehad met een

medepatiënt- en/of medewerker met MRSA. Ongemerkt bent u op die manier in contact gekomen met MRSA. Tot slot kan de bacterie ook zonder aanwijsbare oorzaak bij u zijn aangetoond.

Vaststellen van dragerschap

Om vast te stellen of u de MRSA-bacterie bij u draagt worden er van verschillende plaatsen van het lichaam kweken afgenomen (zogenaamde inventarisatiekweken).

Hiervoor worden met wattenstokjes uitstrijken gemaakt van uw neus, keel, perineum (het gebied voor de anus), - en eventuele wonden. In het laboratorium wordt onderzocht of in deze kweken de MRSA-bacterie aanwezig is. De uitslagen zijn na enkele dagen bekend.

Verspreiding

In een ziekenhuis verblijven veel patiënten dicht bij elkaar wat de kans op verspreiding van bacteriën vergroot. Juist om verspreiding van de MRSA-bacterie onder patiënten te voorkomen, neemt het Franciscus & Vlietland maatregelen gebaseerd op landelijke richtlijnen.

Maatregelen in het ziekenhuis bij opname

Verdenking

Als u in een risicogroep voor MRSA-dragerschap valt, bent u verdacht voor MRSA. Tijdens uw opname wordt u in isolatie verpleegd (zie kopje 'Isolatie'). Ook worden er kweken afgenomen, om te kijken of u de MRSA-bacterie bij u draagt. Blijkt uit de kweek dat u de MRSA-bacterie niet bij u draagt? Dan hoeft u niet langer in isolatie te worden verpleegd. Blijkt uit de kweek dat u de MRSA-bacterie wel bij u draagt? Dan bent u drager van MRSA.

Isolatie

Als u MRSA-drager bent, worden er tijdens uw opname in ons ziekenhuis isolatiemaatregelen genomen. Dit betekent voor u tijdens uw opname:

- U wordt verpleegd op een eenpersoonskamer met een voorportaal (sluis) ervoor. De deuren blijven gesloten.

- U verlaat de kamer alleen voor onderzoek of operatie. Bij het verlaten van de kamer draagt u een masker.
- Ziekenhuismedewerkers die op de kamer komen, dragen een schort, handschoenen, masker en hoofdbedekking.
- Als u voor onderzoek naar een andere afdeling gaat, worden daar ook deze voorzorgsmaatregelen genomen.

Wij beseffen dat een opname in isolatie voor u vervelend kan zijn. Het is helaas alleen op deze manier mogelijk om verspreiding van MRSA te voorkomen.

Bezoekers

Uw familie en vrienden mogen gewoon bij u op bezoek komen in het ziekenhuis. Wel moeten zij:

- Direct de handen wassen of desinfecteren met handalcohol als zij de kamer uitlopen.
- Eerst andere mensen bezoeken, als zij ook een bezoek aan een andere patiënt in het ziekenhuis willen brengen.
- Na het bezoek aan u het ziekenhuis direct verlaten.

Kinderen mogen alleen onder begeleiding bij u op bezoek komen.

Spullen van thuis

U mag uw eigen toiletspullen van thuis gebruiken en bij ontslag weer mee naar huis nemen. Uw wasgoed geeft u mee naar huis en laat u daar wassen. Het advies is te wassen op een zo heet mogelijke temperatuur (minimaal 60°C) en, indien mogelijk, te drogen in een wasdroger.

Wat kunt u zelf doen om verspreiding te voorkomen?

De belangrijkste maatregelen om verspreiding van MRSA te voorkomen, is door uw handen te wassen met water en zeep of te desinfecteren met handalcohol:

- Voor het eten.
- Na het toiletbezoek (ook wanneer u gebruik maakt van de po of urinaal).

Raak zo min mogelijk wonden, catheters en verbanden met de handen aan. Maak uw handen daarna direct schoon met de handzeep of handalcohol die op uw kamer aanwezig zijn.

Blijkt uit de kweek dat er geen MRSA is? Dan wordt de isolatie gestopt en zijn de extra maatregelen niet meer nodig.

Blijkt uit de kweek dat er wel MRSA is? Dan blijft de patiënt in isolatie.

Registratie

Als u de MRSA-bacterie draagt, dan wordt dit genoteerd in uw patiëntendossier (EPD). Bij ieder bezoek dat u aan het ziekenhuis brengt, is dan duidelijk dat u drager bent van MRSA. Zo kunnen tijdig voorzorgsmaatregelen worden genomen. Dit voorkomt verspreiding van de bacterie.

Wordt u opnieuw opgenomen? Dan wordt u opnieuw in isolatie verpleegd. Ook worden weer kweken afgenomen. Zo wordt gekeken of u de betreffende bacterie nog bij u draagt.

Wij informeren uw huisarts over uw situatie.

Maatregelen bij de polikliniek

Draagt u de MRSA-bacterie bij u? Dan kunnen onderzoeken of behandelingen gewoon doorgaan. U mag gewoon in de wachtkamer plaatsnemen. Bij sommige onderzoeken en/of behandelingen dragen de medewerkers beschermende kleding.

Maatregelen thuis

Huisgenoten

In de thuissituatie vormt MRSA geen probleem. Een huiselijke omgeving is anders dan een ziekenhuisomgeving. U kunt gewoon contact onderhouden met vrienden, familie en huisgenoten. De kans dat u de bacterie overdraagt aan uw huisgenoten is wel aanwezig. Heeft u huisgenoten? Dan kunnen zij gecontroleerd worden op MRSA dragerschap. Aan de kweken zijn kosten verbonden, die onder uw eigen risico van de zorgverzekering vallen.

Het is in alle gevallen belangrijk om regelmatig uw handen te wassen met water en zeep, in ieder geval voor het (bereiden van) eten en na ieder toiletbezoek.

Zorg thuis of in ander ziekenhuis

Heeft u thuis fysiotherapie of thuiszorg? Dan is dat geen enkel probleem. Wel is het belangrijk om hen te vertellen dat u drager bent van MRSA. Zij kunnen hier dan rekening mee houden. Zij hebben zelf richtlijnen opgesteld voor passende maatregelen.

Bent u ook onder behandeling in een ander ziekenhuis? Vertel ook daar dat u MRSA bij u draagt.

Werk en school

Als bij u MRSA is aangetoond, kunt u gewoon naar uw werk toe. Werkt u of een huisgenoot in de zorg (ziekenhuis, verpleeghuis of een ander verzorgend beroep), overleg dan met de ARBO-dienst van de werkgever over eventuele maatregelen. Kinderen die drager zijn van MRSA kunnen gewoon naar school of naar de kinderopvang. Bij kinderen die naar een medische opvang gaan, is het wel van belang om dit te melden. Alleen in geval van een infectie met MRSA, bijvoorbeeld een krentenbaard, kan het belangrijk zijn om deze infectie eerst te behandelen.

Behandeling van MRSA-dragerschap

In overleg met uw behandelaar kan een dragerschapbehandeling worden afgesproken. Het doel hiervan is om de MRSA bacterie kwijt te raken. De behandeling van MRSA is afhankelijk van de plaats waar bij u de bacterie is gevonden.

Een behandeling kan bestaan uit een neuszalf, mondspoeling en het wassen met een desinfecterende zeep. Soms krijgt u ook antibiotica. De arts-microbioloog bespreekt de behandeling met uw behandelend arts of huisarts.

De behandeling kan zowel in het ziekenhuis als thuis plaatsvinden. In geval van een thuisbehandeling krijgt u adviezen en instructies mee.

Na afloop van de behandeling wordt een aantal keren een controleweek afgenomen om te kijken of de behandeling effect heeft gehad. Wanneer in deze controleweken geen MRSA meer

wordt aangetoond, worden de maatregelen binnen het ziekenhuis versoepeld.

Opheffen van de maatregelen

Veel mensen raken de MRSA na de behandeling kwijt. Soms is een extra behandeling nodig, eventueel met antibiotica (medicijnen). Als uit de controlekweken blijkt dat u de MRSA niet meer bij u draagt, dan wordt de registratie in uw patiëntendossier aangepast. De isolatiemaatregelen kunnen op dat moment versoepeld worden.

Na ongeveer een jaar worden er opnieuw controlekweken bij u afgenomen; u wordt hiervoor benaderd. Als deze laatste kweken geen MRSA aantonen, dan wordt uw registratie verwijderd uit uw dossier. Bij een eventuele heropname hoeft u dan niet meer in isolatie te worden verpleegd. Indien in een kweek opnieuw MRSA wordt gevonden, wordt u wederom geregistreerd en gaan de isolatiemaatregelen weer in.

Vragen

Voor vragen kunt u terecht bij uw behandelend arts. Uw arts kan u zo nodig in contact brengen met de Deskundige Infectiepreventie voor meer specifieke informatie over MRSA.